

er det sket for Ministeriet Neergaard og Ministeriet Stauning —, hvor en foreløbig Lovgivning med Hjemmel i Grundlovens § 25 maa benyttes, er det jo rimeligt at undersøge dette Forsøg paa at danne sig en ny Statsret, som det ærede Medlem Hr. N. Neergaard har udviklet for Tinget, og som han søger Tilslutning til fra Tinget og allerede har faaet Tilslutning til fra de Konservative.

Disse Forudsætninger er to. For det første, siger det ærede Medlem Hr. N. Neergaard, maa en foreløbig Lov ikke gribe dybt ind i noget Forhold, ikke indeholde noget, der er dybt indgribende i Forholdene. Jeg gad vide, hvor det ærede Medlem har faaet den Statsret fra, og om han vil kunne faa nogen Statsretslærer til at bekræfte en statsretlig Paastand af denne Art. Thi det er dog bekendt, at de foreløbige Love netop tænkes som en Hjælp under overrumplende Tilstande af en saadan Art, at de vil frembyde nye Situationer i Samfundet, saaledes at den Tanke, at de ikke maa gribe dybt ind ved en foreløbig Lov, er uden nogen som helst Hjemmel i Grundlovparagraffens Tilblivelse og uden nogen som helst Mening med Hensyn til Regering og Styrelse i et Land. Med Hensyn til dette Spørgsmaal vilde Rigsdagen, hvis Regeringen skønner fejl, kunne forkaste denne Lov og bringe den ud af Verden og derved politisk drage Regeringen til det Ansvar for sit Fejlgreb, som en Rigsdag har Adgang til at gøre gældende. Men at kunne paastaa, at fordi det har været et dybt Indgreb i en ukendt og uvant Situation, som krævede et nyt Middel, at det derfor skulde være ugrundlovsmæssigt, og at man derfor skulde lade være at gøre noget, som var nødvendigt — ja, det er, det maa være et Produkt af Varmen.

Den anden Paastand er endnu mærkeligere. Den anden Paastand gaar ud paa dette, at den statsretlige Forudsætning for en foreløbig Lovs Grundlovsmæssighed er, at Regeringen med Sikkerhed ved, at den kan faa Loven vedtaget i Rigsdagen. Hvad vil denne Statsret føre til i vor Forfatning? Ja, den vil føre til, at en Regering overhovedet aldrig, naar den har et Flertal i Folketinget, men et Flertal imod sig i Landstinget, ved, om en saadan Lov vil være grundlovsmæssig eller ikke, thi den vil være

grundlovsmæssig, hvis Oppositionen finder for godt at stemme for den i Landstinget, men den vil blive grundlovsstridig, i det Øjeblik Oppositionen i Landstinget beslutter ikke at ville vedtage den. Med andre Ord, denne Paastand, at man skal vide, om Oppositionen vil vedtage Loven, vil betyde, at Regeringens Handlekraft i det Øjeblik, den tænker paa noget saadant, vil blive fuldstændig lammet. Ingen ved jo, hvad en Opposition kan finde paa. Det ærede Medlem har selv været i Spidsen for Venstre under et saadant Paafund, da man nægtede et Statslaan i Landstinget, som skulde bruges til Dækning af Beløb, som Landstinget selv havde været med til at bevilge. Ingen ved, hvad en Opposition kan finde paa, og at en saadan Oppositions politiske og saglige Stilling skulde afgøre et Lovforslags Grundlovsmæssighed — hvad er det for en Statsret, hvori en saadan Paastand er hjemlet? Den kan kun være et Produkt af Varmen.

Men det er ogsaa klart af det ærede Medlem Hr. N. Neergaards Tale, at dette slaar heller ikke til, og saa griber det ærede Medlem videre, saa tangerer han endogsaa let en Tanke, som det ærede Medlem Hr. Slebsager har udkastet, og om hvilken jeg maa sige, at det er den eneste Tanke i Venstres Diskussion om dette Spørgsmaal, hvori der er en Antydning af Tanke. Det ærede Medlem Hr. Slebsager har set paa Grundlovens § 25 og har set, at der staar, at Love, der udstedes i Henhold til § 25, ikke maa være stridende mod Grundloven, og saa har det ærede Medlem sagt til sig selv: Hvis jeg kan paapege, at den paatænkte Lov er stridende mod Grundloven, saa er dens Grundlovsstridighed godtgjort. Ja, det er rigtigt. Deri laa en Tanke, og denne Tanke tangerede det ærede Medlem Hr. N. Neergaard — men forsigtigt, fordi Tankens Livskraft har vist sig at være forsvindende; den er ogsaa tørret bort i Varmen. Det ærede Medlem tangerede den ved at sige, at Erhvervsfriheden — det var nemlig det, det ærede Medlem Hr. Slebsager sagde — er grundlovsmæssigt sikret, og en Voldgiftsafgørelse vilde berøve os denne Erhvervsfrihed. Naar man nu erindrer, at i nogle Aar har Venstre under Ledelse bl. a. af det ærede Medlem Hr. Kragh, det andet Kongsemne i Venstre, udviklet den Tanke, at det, som er